

Předmětem předložené disertační práce jsou, jak z jejího názvu vyplývá, právní a etické aspekty ochrany počátku a konce lidského života a jeho důstojnosti.

Cílem práce byl nejen pokus o zmapování stávajícího právního stavu, pokud jde o právní úpravu ochrany lidského života v právním řádu České republiky, nýbrž i snaha o nastínění možných filozoficko-antropologických východisek, které mohou mít nemalý vliv na konkrétní vyznění té či oné právní úpravy, ať již jde o obecné aspekty právní ochrany lidského života, tak o právní úpravu dvou autorem práce zvolených oblastí zkoumání, totiž asistované reprodukce a euthanasie. V tomto smyslu předložená práce jen neutrálně nepopisovala jednotlivé filozoficko-antropologické koncepce, nýbrž čtenáři jakožto možný model, který z pohledu jejího autora snad nejlépe odpovídá míře ochrany, kterou lidský život a jeho důstojnost v ranných i terminálních fázích svého vývoje požadují, nabídla neoscholasticko-personalistické pojetí člověka a jeho ontologického statusu. Z tohoto se následně pokusila vyvodit etické implikace jak v obecné rovině, tak ve vztahu ke dvěma výše uvedeným zvoleným oblastem aplikace. Cílem práce tak nebyl jen popis stavu ochrany lidského života *de lege lata*, nýbrž v porovnání s právními úpravami několika vybraných evropských států (Německo, Itálie, Velká Británie atd.) a ve světle nastíněného neoscholasticko-personalistického etického paradigmatu i pokus o poukázání na možné mezery v právním řádu České republiky včetně vyvození možných důsledků v rovině úvah *de lege ferenda*.

Pokud jde o vlastní strukturu a členění předkládané práce, je tato rozdělena na celkem čtyři kapitoly, z nichž první dvě jsou věnovány obecným aspektům ochrany lidského života a jeho důstojnosti, a to jak z hlediska právního, tak z výše zmíněné filozoficko-antropologické perspektivy včetně odpovídajících etických implikací, zatímco předmětem zbývajících dvou kapitol práce je aplikace obecných poznatků na dvě výše uvedené oblasti související z jedné strany s počátkem, z druhé strany s koncem lidského života, totiž na problematiku umělého oplodňování a euthanasii.

První kapitola předložené práce se zabývá právní úpravou ochrany lidského života z obecného hlediska tak, jak je zakotvena v právním řádu České republiky. Zkoumá přitom jak mezinárodněprávní a ústavněprávní základy ochrany lidského života, tak bližší provedení této ochrany v předpisech občanskoprávních a trestněprávních. Vlastní popis stávající zákonné úpravy je v kapitole doplněn vybranými soudními rozhodnutími jak Evropského soudu pro lidská práva, tak nejvyšších soudních instancí České republiky.

Předmětem druhé kapitoly práce je stručná analýza možných filozoficko-antropologických východisek, které mohou v různé míře nejen ovlivňovat vnímání potřeby ochrany lidského života na jeho počátku a konci z hlediska etického, nýbrž i z hlediska zákonného vymezení rozsahu této ochrany, ať již v obecné rovině, či ve vztahu k níže uvedeným dvěma oblastem. Autor práce se přitom zaměřil na neoscholasticko-personalistické pojetí člověka, které podle jeho názoru nejlépe odpovídá míře ochrany, již si lidská bytost, zejména pak v nejrannějších stádiích, či naopak terminálních stádiích svého vývoje, právem nárokuje.

Pokud jde o třetí kapitolu práce bylo jejím záměrem nejen stručně z hlediska lékařského popsat jednotlivé techniky asistované reprodukce včetně těch, které lze označit jakožto techniky doplňkové (kryokonzervace embryí, asistovaný hatching, dárcovství pohlavních buněk apod.), nýbrž i pokusit se zhodnotit vybrané aspekty současné právní úpravy ochrany lidského života ve srovnání s právní úpravou dané problematiky ve vybraných sousedních státech a poukázat na některé nedostatečně propracované pasáže stávající zákonné úpravy asistované reprodukce v ČR, vč. úvah *de lege ferenda* ohledně možnosti případného vyplnění zmíněných mezer. Závěrem této části práce se její autor pokusil formou otevřených otázek upozornit na, z jeho pohledu, eticky sporné aspekty umělého oplodnění, jimiž jsou např. tzv. redukce zbytkových embryí, jejich kryokonzervace, riskantní eugenické aspekty selektivní preimplantační diagnostiky atd.

Čtvrtá kapitola práce byla věnována problematice euthanasie. Po stručném objasnění pojmů jako jsou aktivní, pasivní či nepřímá euthanasie, se autor práce v této kapitole zabýval komparací právních úprav euthanasie ve vybraných evropských státech, konkrétně v Německu, ve Velké Británii, Holandsku a Švýcarsku. Závěrem kapitoly se pokusil přiblížit k problematice euthanasie z etického hlediska cestou aplikace neoscholasticky-personalistického etického paradigmatu na tuto značně kontroverzní oblast.

Závěrem lze konstatovat, že se vytyčené cíle předložené práce, tedy jednak zmapování stávající právní úpravy, pokud jde o ochranu lidského života v právním řádu České republiky z obecného hlediska i ve vztahu k výše uvedeným dvěma oblastem zkoumání, tedy k asistované reprodukci a euthanasii, jednak zhodnocení stávající právní úpravy v komparaci s obdobnými úpravami v sousedních státech a ve světle neoscholasticko-personalistického pojetí člověka a z něho pramenících etických implikací se snad podařilo do značné míry dosáhnout. Autor v rámci úvahy de lege ferenda přitom současně na podkladě provedené analýzy identifikoval některé právní mezery ve stávající právní úpravě ochrany lidského života (např. absence úpravy náhradního mateřství, nedostatečná úprava preimplantační diagnostiky, nedostatečná míra diferenciací mezi některými formami euthanasie a běžným a zákonným odmítnutím léčby).